

Тетяна АПОНЧУК

ORCID:

магістрантка кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, заступник директора з навчально-виховної роботи Харківської гімназії № 34 Харківської міської ради Харківської області, м. Харків, Україна

Кравченко Ганна Юріївна

Orcid. org 9/0000-0002-21

доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, іноземної філології та перекладу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м. Харків, Україна

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті розглянуто забезпечення якості початкової освіти. З'ясовано зміст понять: «якість освіти», «якість початкової освіти», «управління забезпеченням якості початкової освіти», «освітній моніторинг». Зазначено, що якість освіти в початковій школі залежить від багатьох чинників, один з яких визначено в компонентній формулі Нової української школи, де провідне місце відводиться вчителям нової формації. Основну відмінність між загальною системою управління та системою управління якістю освіти вчені вбачають у тому, що остання полягає у встановленні та використанні всіма суб'єктами освіти пріоритетів якості: якості умов, якості процесу та якості результатів цього процесу. Розкриваючи сутність поняття «управління забезпеченням якості початкової освіти», доведено, що згідно з новими законами "Про освіту" та Державним стандартом початкової освіти в національній системі освіти мають працювати дві системи забезпечення якості освіти: зовнішня і внутрішня. Запропоновано на розгляд фрагмент авторської кваліметричної моделі забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи, розробленої на основі аналізу

наукових джерел з означеної проблеми. За параметри прийняті окремі напрямки забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи, які, на наш погляд, характеризують основні складові управлінської діяльності. Відповідно фактори розкривають кожен з параметрів. Доцільним є використання таких методів: для здобувачів початкової освіти – педагогічне спостереження, співбесіда, аналіз контрольних робіт, опитування; для вчителів початкових класів – спостереження, анкетування, психолого-андрагогічне дослідження, вивчення шкільної документації, бесіди; для адміністрації – спостереження, бесіди.

Ключові слова: «якість освіти», «якість початкової освіти», «управління забезпеченням якості початкової освіти», «освітній моніторинг», кваліметрична модель.

Актуальність дослідження. Провідною метою кожної освітньої реформи є підвищення якості освіти, результатом якої є формування компетентної особистості. Розроблення Концептуальних засад реформування освіти сприяє збереженню цінностей дитинства, гуманізації навчання, акцентуванню особистісного підходу, розвитку здібностей учнів, створенню навчально-предметного середовища, що в сукупності забезпечують психологічний комфорт і сприяють вияву творчості дітей. У зв'язку з цим актуальності набуває пошук шляхів управління підготовкою забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи.

Важливою складовою в новій освітній парадигмі, на думку дослідників Стенфордського університету за висновками звіту «Університет 2025 року», має стати установка на індивідуальність, розвиток і підтримку унікальності кожної особистості. Дослідники вважають, що освітня система майбутнього має стати більш гнучкою і комплексною, надаючи здобувачам освіти набагато більше інформаційної свободи, ніж просто набір компетентностей [3]. Отже, сучасна освіта повинна бути спрямована на постійний гармонійний розвиток особистості, здатної розглядати проблему з різних ракурсів.

Кардинальне реформування початкової освіти спричинило виникнення соціального попиту на вчителя, який не тільки опанував стереотипними

прийомами педагогічної професії, але й виявляється спроможним до інноваційної професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема якості шкільної освіти, у тому числі початкової освіти, знаходиться зараз у центрі уваги освітян, батьків і суспільства. Складність і гострота проблеми якості освіти зумовила сплеск досліджень різних її аспектів філософами, психологами, педагогами, управлінцями, соціологами, економістами. У теоретико-методологічній основі дослідження звернено увагу на наукові праці, у яких розкрито педагогічну діяльність учителя початкових класів (Н. Бібік, О. Дубасенюк, Г. Кравченко, З. Рябова, О. Савченко, С. Сисоєва, Т. Сущенко, Л. Хомич) та його професійну компетентність (Н. Бібік, Н. Глузман, Л. Коваль, О. Комар, Н. Павленко, Н. Побірченко, О. Пометун, М. Прокоф'єва, Л. Хоружа та ін.).

Провідні дослідники вітчизняної професійної початкової освіти (Т. Байбара, Н. Бібік, О. Біда, В. Бондар, М. Вашуленко, П. Гусак, Л. Коваль, О. Комар, Г. Кравченко, Н. Кічук, С. Мартиненко, О. Савченко, Г. Тарасенко, Л. Хомич, Л. Хоружа, І. Шапошникова та ін.) визначають такі характеристики професійної компетентності вчителя початкових класів, як: поглиблене знання предмета; постійне оновлення знань для успішного вирішення професійних завдань; наявність змістового, процесуального й особистісного компонентів, що забезпечують якість освіти в початковій школі.

Відповідність вимогам державного стандарту в умовах масової початкової освіти об'єктивно зумовлює для кожного вчителя потребу досконалого оволодіння набором ефективних технологій предметного і загальнонавчального значення, що повинно забезпечити якість освітнього процесу початкової школи.

Мета даної статті - розкрити поняття «якість початкової освіти», виділити та охарактеризувати основні чинники, що сприяють підвищенню

якості початкової освіти, визначити основні проєкції та підходи до управління забезпеченням якості освіти молодших школярів у закладі освіти.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні поняття «якість» активно використовується в системі початкової освіти.

На рівні філософського узагальнення питання якості освіти розробляли І. Зязюн; у загальній педагогіці - Ю. Бабанський, В. Загвязинський, М. Скаткін; у контексті початкової освіти та підготовки вчителів - О. Савченко, О. Козлова, Г. Кравченко, З. Рябова; на засадах формування навчально-виховного середовища - М. Поташник; як тотожне поняттю «якість знань» - І. Лернер, Т. Шамова, Т. Давиденко, А. Моїсеєв, В. Беспалько; як основу управлінської діяльності – Г. Єльнікова, Ю. Конаржевський, В. Маслов, В. Панасюк, З. Рябова та ін.

Якість освіти – синтетична категорія, що визначає всі компоненти й аспекти розвитку освіти як системи. Категорія «якість» у педагогічній теорії й практиці активно застосовувалася для аналізу й інтерпретації різних явищ педагогічної дійсності в межах моніторингових досліджень. Одним із напрямків такого аналізу є системний розгляд якості знань учнів і шляхів його вдосконалення. Якість набутих учнями в школі знань прямо пропорційно пов'язана з їхнім успішним навчанням у навчальному закладі вищої освіти, а якість знань випускників закладів вищої освіти безпосередньо пов'язана з умінням і навичками орієнтуватися в складних питаннях професійного й громадського життя [1].

Специфічним для системи освіти є той факт, що одиницею виміру якості початкової освіти саме тут є кваліфікований спеціаліст, який постає продуктом системи освіти. Можливість оцінки якості цього продукту віддалена від безпосереднього прийняття управлінських рішень доволі великим інтервалом часу, який визначений терміном повного освітнього циклу [1].

Якість початкової освіти є похідною від її цілей і завдань. Вона має відповідати як соціальним потребам держави, так і запитам особистості. Якість початкової освіти – це насамперед її відповідність певним еталонам вимог, що визначені стандартами та нормативами і можуть вимірюватися.

На думку О. Савченко, якість освіти в початковій школі залежить від багатьох чинників [6]. Учені визначають такі чинники якості освіти:

1. Забезпечення реальної доступності й обов'язковості масової початкової освіти для всіх дітей молодшого шкільного віку, незалежно від місця проживання, етнічного походження й матеріального становища батьків.

2. Якнайповніше використання досягнень дошкільного періоду дитинства.

3. Створення і «окультурення» освітнього середовища на засадах загальнолюдських і національних цінностей.

4. Системоутворюючим чинником якості шкільної освіти є якість її змісту. Ефективність початкової освіти значною мірою залежить від мети і теорії відбору змісту, його структурування за освітніми галузями, точного його співвідношення з потребами і можливостями дітей конкретного класу.

5. Повноцінна реалізація ідей особистісно зорієнтованої освіти.

6. Сформованість у молодших школярів ключових компетентностей.

7. Технологічність методики початкового навчання.

8. Моніторинг як інструмент управління якістю початкової освіти.

9. Особистісна і професійна підготовка вчителя - локомотив якісних змін в освіті [6].

У контексті управління якістю освіти даний феномен розглядають через діяльність по забезпеченню вимог якості. Тому основну відмінність між загальною системою управління та системою управління якістю освіти вчені вбачають у тому, що остання полягає у встановленні та використанні всіма суб'єктами освіти пріоритетів якості: якості умов, якості процесу та якості

результатів цього процесу.

Крім того, якість початкової освіти засвідчують різноманітні особисті досягнення здобувачів, мова йде про оволодіння відповідними компетентностями. Ми вважаємо, що якість початкової освіти батьками дуже часто оцінюється з позицій захищеності дитини і комфортного її перебування в школі. Особливе значення в характеристиці якості початкової освіти має оволодіння молодшими школярами такими новоутвореннями цього віку, як: уміння вчитися, готовність (операційна, змістова) для продовження навчання в основній школі, моральна вихованість, позитивний соціальний досвід.

На нашу думку, якість початкової освіти - це сукупність показників, що розкривають різноманітні аспекти діяльності на першому рівні повної загальної середньої освіти: зміст початкової освіти, форми і методи навчання, матеріально-технічну базу, кадровий склад.

У Концепції Нової української школи визначено соціальне замовлення: компетенізація освіти шляхом реалізації компетентнісного підходу, орієнтація її на результат у формі розвинутих ключових компетентностей учнів, структури їхніх знань, поглядів, ціннісних орієнтирів, успішної самореалізації в професії і житті, формування особистості, патріота, інноватора, здатного конкурувати на ринку праці, розвивати економіку, навчатися неперервно впродовж життя [3].

У компонентній формулі нової школи провідне місце відводиться вчителям нової формації, які перебувають в авангарді суспільних та освітніх перетворень, успішним, умотивованим, компетентним, які є агентами сучасних змін. Такі вчителі виконують в освітньому процесі ролі наставника, фасилітатора, консультанта, менеджера, мають академічну свободу, володіють навичками випереджувального проектного менеджменту (планування й організації навчання, розроблення навчально-методичного забезпечення, оцінювання та ін.), самостійно й творчо здобувають інформацію,

організуюють дитиноцентрований процес.

Отже, учителі нової формації створюють надійне підґрунтя для навчання впродовж життя з метою особистісної реалізації. Нова місія педагога розглядається в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик, європейського виміру педагогічних якостей.

Розкриваючи сутність поняття «управління забезпеченням якості початкової освіти», необхідно пам'ятати, що згідно з новими законами "Про освіту" та Державним стандартом початкової освіти в національній системі освіти мають працювати дві системи забезпечення якості освіти: зовнішня і внутрішня. Так склалося, що саме зовнішня система насамперед опиняється у фокусі уваги академічної спільноти і суспільства. Це всі зовнішні "нормативи": стандарти освіти, ліцензійні умови освітньої діяльності, державна атестація, рейтингове оцінювання.

Але не менш важливою, на нашу думку, має стати внутрішня система забезпечення якості освіти, яка зазвичай недооцінюється суспільством. Внутрішня система - це те, що сам заклад загальної середньої освіти повинен зробити, щоб надавати якісну освіту своїм здобувачам і бути конкурентоспроможним. Вона охоплює не лише моніторинг якості викладання і знань учнів, а й ефективне управління закладом, забезпечення мобільності, відкриття нових сучасних освітніх програм підготовки здобувачів освіти. Саме розвинена внутрішня система забезпечення якості освіти допомагає закладу освіти гнучко реагувати на потреби і запити суспільства.

Основними показниками ефективності управління якістю освіти учнів початкової школи є: цілеспрямованість (орієнтованість на результат); системність управління, що розкривається у взаємозв'язку і взаємодії його різнопланових функцій; оперативність, що передбачає своєчасне внесення необхідних коректив; інноваційність, заснована на творчому підході до

організації процесу управління [5].

Моніторинг якості початкової освіти - це обов'язкова самостійна ланка управлінської діяльності. Щоб бути ефективним, він має стати системою, у якій поєднано всі види контролю й оцінювання, упорядковано об'єкти, процедури й інформацію у часі та просторі, передбачено види, форми, критерії оброблення даних та їх подальше використання з метою впливу на якість початкової освіти на різних рівнях управління [2, 5].

Якість початкової освіти може відбивати сучасні потреби, але повинна бути націлена на майбутнє. Забезпечувати якість необхідно з урахуванням тенденцій розвитку освіти, в яких найбільш яскраво виявляються як сучасні особливості та потреби освіти, так і майбутнє освіти.

Якість початкової освіти поступово стає не тільки функцією управління освітою, а й багатофункціональним об'єктом управління. Це значить, що її забезпечення вимагає формування спеціалізованих систем управління якістю, яких раніше не було і які необхідно конструювати та створювати. Досвід управління якістю невеликий, тому доводиться досліджувати та шукати варіанти ефективного управління якістю. Це нова і, безумовно, специфічна проблема, що вимагає свого рішення.

Здійснюючи дослідження щодо забезпечення якості освіти молодших школярів на базі Харківської гімназії № 34 Харківської міської ради Харківської області, ми використовували такі методи, як: для здобувачів початкової освіти – педагогічне спостереження, співбесіда, аналіз контрольних робіт, опитування; для вчителів початкових класів – спостереження, анкетування, психолого-андрагогічне дослідження, вивчення шкільної документації, бесіди; для адміністрації – спостереження, бесіди.

На цей час ми маємо значну кількість кваліметричних моделей щодо оцінки організаційної та інноваційної діяльності закладів освіти, а також оцінки стану викладання предметів, якості освіти учнів та якості професійної діяльності

вчителів. Зазначені моделі розроблені вітчизняними вченими Т. Боровою, Г. Єльніковою, Г. Кравченко, О. Касьяною, В. Лунячком, В. Пікельною, Г. Поляковою, З. Рябовою та ін. дослідниками в галузі управління освітою [1; 2; 5]. Але конкретної моделі оцінки стану управління щодо забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи не існує.

Нами запропоновано авторську кваліметричну модель аналізу стану управління щодо забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи, розроблену на основі аналізу наукових джерел з означеної проблеми. За параметри прийняті окремі напрямки забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи, які, на наш погляд, характеризують основні складові управлінської діяльності. Відповідно фактори розкривають кожен з параметрів.

Фрагмент кваліметричної моделі наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Фрагмент кваліметричної моделі аналізу стану управління щодо забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи

Фактори	Вагомість фактора	Критерії	Вагомість критерію	Рівень вияву
1	2	3	4	5
Нормативно-правове забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи	0,2	1.1. Наявність нормативної бази з НУШ (наявність законів, Концепції НУШ, Державного стандарту початкової освіти, стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», їх розміщення на сайті закладу)	0,3	
		1.2. Обґрунтування впровадження НУШ	0,2	
		1.3. Відповідність цілей і завдань НУШ стратегії розвитку закладу освіти	0,15	
		1.4. Наявність внутрішньошкільних документів щодо організації НУШ (концепція, комплексно-цільова програма, план впровадження НУШ, положення тощо)	0,35	
Організаційно методичне	0,2	2.1. Діагностика можливостей педагогів в умовах НУШ	0,15	

забезпечення НУШ		2.2. Діагностика категорій здобувачів початкової освіти	0,15	
		2.3. Рівень роботи педагогічної ради школи та методичних об'єднань щодо планування, системності впровадження НУШ	0,35	
		2.4. Науково-методичний супровід педагогічної діяльності в умовах НУШ, залучення наукових працівників, спеціалістів із закладів вищої освіти	0,15	
		2.5. Наявність навчальної літератури, спецкурсів з питань НУШ	0,1	
		2.6. Урахування концепції НУШ у виховній роботі	0,1	
Організаційно-кадрове забезпечення НУШ	0,3	3.1. Наявність в ЗЗСО посади заступника директора з навчально-виховної роботи у початковій школі	0,2	
		3.2. Вивчення та урахування передового педагогічного досвіду з проблем НУШ	0,1	
		3.3. Участь у методичних заходах щодо реалізації концепції НУШ, проведення семінарів, конференцій у закладі освіти	0,1	

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
		3.4. Готовність педагогів до НУШ, наявність системи стимулювання та мотивації розробників, тьюторів, методистів	0,3	
		3.5. Самоосвітня діяльність педагогів щодо реалізації концепції НУШ	0,1	
		3.6. Рівень узагальнення досвіду закладу освіти щодо реалізації концепції НУШ	0,1	
Контрольно-аналітична діяльність та результативність НУШ	0,2	4.1. Наявність та рівень системи моніторингу процесу та результатів НУШ, корекція діяльності закладу освіти за результатами моніторингових досліджень	0,3	
		4.2. Результативність НУШ (навчальні досягнення учнів, результативність участі в конкурсах, олімпіадах, турнірах тощо)	0,4	
		4.3. Наявність та нормативність системи внутрішньошкільного контролю за реалізацією концепції НУШ	0,3	
Матеріальне забезпечення	0,1	5.1. Наявність повнофункціональних кабінетів для здобувачів початкової освіти	0,3	
		5.2. Підключення ЗЗСО до мережі Інтернет	0,4	
		5.3. Наявність системи самофінансування в умовах НУШ	0,2	

Загальна оцінка стану управління забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи дозволить визначити передумови

та основні напрямки діяльності адміністрації щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу.

Висновки і перспективи. Отже, виходячи з зазначеного вище, можна зробити *висновок* про те, що теоретичне обґрунтування проблеми управління забезпеченням якості освіти молодших школярів у початковій школі відповідно до вимог Нової української школи дає підстави для виявлення основних критеріїв та показників якості початкової освіти. Управління якістю початкової освіти як соціально-педагогічна категорія розкриває як процесуальний (діяльність директора школи щодо створення умов, спрямованих на забезпечення якості навчально-виховного процесу) так і результативний (відображає досягнення очікуваних результатів, що виявляються в якості отриманих знань, умінь, навичок учнів, рівня їх вихованості, позитивній динаміці їхнього особистісного розвитку) аспекти освітньої діяльності.

Таким чином, сучасна ситуація розвитку початкової освіти потребує розуміння її якості як цілісного інтегрованого результату, на який впливає багато чинників: доступність здобуття початкової освіти, можливість використання здобутків дошкільної освіти, створення сприятливого освітнього середовища, якісний зміст і сучасні підручники, повноцінна реалізація ідей особистісно зорієнтованої освіти, сформованість ключових компетентностей, технологізація методики, моніторинг як засіб управління якістю, особистісна і професійна підготовка вчителя.

Використана література

1. Адаптивне управління розвитком професійної освіти: Колективна монографія Г.В. Єльнікова, О.О. Загіка, Г.Ю. Кравченко, І.С. Лапшина, Г.І. Лук'яненко, В.Е. Лунячек, Г.А. Полякова, В.С. Ульянова, Л.І. Фесік та ін. ; [за заг. та наук. редакцією Г.В. Єльнікової]. – Павлоград: ІМА-прес, 2016. – 248 с.
2. Кравченко Г.Ю. Якість освіти в навчальному закладі /

Г.Ю. Кравченко, З.В. Рябова. – Харків : Вид-во «Ранок», 2013. 176 с. – (Наша школа). – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM).

3. Концепція нової української школи у ЗНЗ I ступеня. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу : <https://imzo.gov.ua/.../nakaz-mon-ukrajiny-vid-13-07-2017>.

4. Лукіна Т.О. Сутність категорії якості освіти в умовах реформування освітньої галузі / Т.О. Лукіна, О.І. Ляшенко // Зб. наук. праць НАДУ при Президентіві України . – К. : Наука, 2003, – Вип. 2. – С. 126–134.

5. Рябова З.В. Моніторинг розвитку навчальної діяльності учнів загальноосвітнього навчального закладу / З.В. Рябова. – Харків : Гімназія, 2004. – 72 с.

6. Савченко О.Я. Виховний потенціал початкової освіти / О.Я. Савченко. – К. : Богданова А.М., 2009. – 226 с.

References

1. Adaptivne upravlinnia rozvytkom profesiinoi osvity: Kolektyvna monohrafiia H.V. Yelnykova, O.O. Zahika, H.Iu. Kravchenko, I.S. Lapshyna, H.I. Lukianenko, V.E. Luniachek, H.A. Poliakova, V.S. Ulianova, L.I. Fesik ta in. ; [za zah. ta nauk. redaktsiieiu H.V. Yelnykovoii]. – Pavlohrad: IMA-pres, 2016. – 248 s.

2. Kravchenko H.Iu. Yakist osvity v navchalnomu zakladi / H.Iu. Kravchenko, Z.V. Riabova. – Kharkiv : Vyd-vo «Ranok», 2013. 176 s. – (Nasha shkola). – 1 elektron. opt. dysk (CD-ROM).

3. Kontseptsiia novoi ukrainskoi shkoly u ZNZ I stupenia. – [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu do resursu : <https://imzo.gov.ua/.../nakaz-mon-ukrajiny-vid-13-07-2017>.

4. Lukina T.O. Sutnist katehorii yakosti osvity v umovakh reformuvannia osvitnoi haluzi / T.O. Lukina, O.I. Liashenko // Zb. nauk. prats NADU pry Prezydentovi Ukrainy . – K. : Nauka, 2003, – Vyp. 2. – S. 126–134.

5. Riabova Z.V. Monitorynh rozvytku navchalnoi diialnosti uchniv zahalnoosvitnoho navchalnoho zakladu / Z.V. Riabova. – Kharkiv : Himnaziia, 2004. – 72 s.

6. Savchenko O.Ia. Vykhovnyi potentsial pochatkovoii osvity / O.Ia. Savchenko. – K. : Bohdanova A.M., 2009. – 226 s.

Апончук Татьяна Викторовна,

магістрантка кафедри педагогіки, іноземної філології і перекладу
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця,
заместитель директора по учебно-воспитательной работе
Харьковской гимназии № 34 Харьковского городского совета Харьковской
области, г. Харьков, Украина

Кравченко Анна Юрьевна,
доктор педагогических наук, доцент кафедры
педагогики, иностранной филологии и перевода
Харьковского национального экономического университета
имени Семена Кузнеця, г. Харьков, Украина

ОБЕСПЕЧЕНИЕ КАЧЕСТВА НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ В УСЛОВИЯХ НОВОЙ УКРАИНСКОЙ ШКОЛЫ

Аннотация. В статье рассмотрено понятие качество начального образования. Выяснено содержание понятий: «качество образования», «качество начального образования», «управление обеспечением качества начального образования», «образовательный мониторинг». Отмечено, что качество образования в начальной школе зависит от многих факторов, один из которых определен в компонентной формуле Новой украинской школы, где ведущее место отводится учителям новой формации. Основное отличие между общей системой управления и системой управления качеством образования ученые видят в том, что последняя заключается в установке и использовании всеми субъектами образования приоритетов качества: качество условий, качество процесса и качество результатов этого процесса. Раскрывая сущность понятия «управление обеспечением качества начального образования», доказано, что согласно нового закона "Об образовании" и Государственного стандарта начального образования в национальной системе образования Украины, должны работать две системы обеспечения качества образования: внешняя и внутренняя. Предложен на рассмотрение фрагмент авторской квалиметрической модели обеспечения качества образования младших школьников в условиях Новой украинской школы, разработанной на основе анализа научных источников по данной проблеме. В модели за параметры приняты отдельные направления обеспечения качества образования младших школьников в условиях Новой украинской школы, которые, на наш взгляд, характеризуют основные составляющие управленческой деятельности. Факторы раскрывают все эти параметры. Целесообразным есть использование таких методов: для учеников начальной школы - педагогическое наблюдение, собеседование, анализ контрольных работ, опрос; для учителей начальных классов - наблюдение, анкетирование, психолого-андрагогические исследования, изучение школьной документации, беседы; для администрации - наблюдение, беседы.

Ключевые слова: «качество образования», «качество начального образования», «управление обеспечением качества начального образования», «образовательный мониторинг», квалиметрическая модель.

Aponchuk Tetiana Viktorovna,

master's student of Department of Pedagogy, Foreign Philology and Translation,
Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Deputy Director of
Educational Work of Kharkiv Gymnasium № 34 Kharkiv City Council
Kharkiv region, Kharkiv, Ukraine

Kravchenko Hanna Yuriivna,

Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor of Department of Pedagogy,
Foreign Philology and Translation, Simon Kuznets Kharkiv National University of
Economics, Kharkiv, Ukraine

BASIC EDUCATION QUALITY IN UKRAINE SCHOOLS

Abstract. The article discusses the concept of the quality of primary education. The content of the concepts: "quality of education", "quality of primary education", "quality management of primary education", "educational monitoring" has been clarified. It was noted that the quality of education in elementary school depends on many factors, one of which is defined in the component formula of the New Ukrainian school, where the leading place is given to teachers of the new formation. The main difference between the general management system and the quality management system of education is that the latter is in the installation and use of quality priorities by all subjects of education: quality of conditions, quality of the process and quality of the results of this process. Expanding the essence of the concept of "quality assurance management of primary education", it was proved that according to the new law "On education" and the State standard of primary education in the national education system of Ukraine, there must be two systems to ensure the quality of education: external and internal. A fragment of the author's qualimetric model of ensuring the quality of education of younger schoolchildren in the conditions of the New Ukrainian school, developed on the basis of the analysis of scientific sources on this problem, is proposed for consideration. In the model, individual directions for ensuring the quality of education of younger schoolchildren in the New Ukrainian school, which, in our opinion, characterize the main components of management, are taken as parameters. Factors reveal all these parameters. It is expedient to use such methods: for elementary school students, pedagogical observation, interview, analysis of examinations, survey; for primary school teachers, observation, questioning, psycho-andragogical research, study of school documentation, interviews; for the administration - observation, conversation.

Key words: "quality of education", "quality of primary education", "management of quality assurance of primary education", "educational monitoring", qualimetric model.

Авторське резюме

статті Апончук Т.В., Кравченко Г.Ю.

«Забезпечення якості початкової освіти в умовах Нової української школи»

У роботі зазначено, що провідною метою кожної освітньої реформи є підвищення якості освіти, результатом якої є формування компетентної особистості. Визначено основні компетентності сучасної особистості, які повинні бути сформовані у початковій школі, а саме: вміння вчитися, готовність (операційна, змістова) для продовження навчання в основній школі, моральна вихованість, позитивний соціальний досвід.

Складність і гострота проблеми якості освіти зумовила сплеск досліджень різних її аспектів у т.ч. дослідження якості початкової освіти. Задоволення вимог державного стандарту в умовах масової початкової освіти об'єктивно зумовлює потребу для кожного вчителя досконалого оволодіння набором ефективних технологій предметного і загально навчального значення, що повинно забезпечувати якість освітнього процесу початкової школи. Встановлено, що якість початкової освіти є похідною від її цілей і завдань. Вона має відповідати як соціальним потребам держави, так і запитам особистості.

Якість початкової освіти – це насамперед її відповідність певним еталонам вимог, що визначені стандартами та нормативами і можуть вимірюватися. Розкриваючи сутність поняття «управління забезпеченням якості початкової освіти» необхідно пам'ятати, що згідно з новими законами "Про освіту" та Державного стандарту початкової освіти в національній системі освіти мають працювати дві системи забезпечення якості освіти: зовнішня і внутрішня.

Здійснюючи дослідження щодо забезпечення якості освіти молодших школярів нами розроблена кваліметрична модель аналізу стану управління щодо забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української. За параметри прийняті окремі напрямки забезпечення якості освіти молодших школярів в умовах Нової української школи, які, на наш погляд, характеризують основні складові управлінської діяльності. Запропонована модель дозволить визначити передумови та основні напрямки діяльності адміністрації щодо подальшого вдосконалення освітнього процесу в початковій школі.

Стаття надійшла до редакції 01 листопада 2018 року

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор

З.В. Рябова